

eksempel at du roper «Au!» eller holder hånden på det smertefulle området (output). I tillegg har smertetilstanden din også en årsakssammenheng med andre mentale tilstander – for eksempel at du føler frykt eller bekymring etter at du har falt og slått deg. Disse komponentene (forholdet mellom input, output og forholdet til andre mentale prosesser), utgjør det som kalles en funksjonell profil av den mentale tilstanden. Funksjonalisten antar dermed at du har smerter nettopp når du er i en tilstand som denne spesifikke funksjonsprofilen gjelder for. Funksjonalisten antar også at mentale tilstander kan forklares utelukkende med fysiske fenomener. Men smerter kan ikke bare forklares ved hjelp av de iboende egenskapene til visse tilstander i hjernen, slik som identitetsteorien hevder.

Funksjonalisme: Teori om sinnet som sier at mentale prosesser bestemmes ut fra den funksjonen de har i et system, heller enn ut fra hvilket materiale de er laget av.

Multippel realisering: Det at en mental tilstand eller hendelse kan oppstå med ulikt fysisk grunnlag i ulike individer og situasjoner. Funksjonalister bruker multippel realisering som et argument for at mentale tilstander og hendelser ikke kan være det samme som én type fysisk tilstand eller hendelse.

En styrke ved funksjonalismen, sammenlignet med identitetsteorien, er at den åpner for at den samme mentale tilstanden kan realiseres gjennom ulike typer fysiske prosesser. Denne forutsetningen omtales som multippel realisering (Kim, 1992). En smertetilstand trenger altså ikke ha sitt grunnlag i en bestemt fysisk prosess, slik som en C-fiberfyring. Det som er avgjørende for om en tilstand kan regnes som smerte, er at den forårsakes av skade, fører til smerteatferd, og så videre. En smertetilstand kan derfor i prinsippet også ha sitt

materielle grunnlag. Det vil si at den realiseres av ulike andre fysiske prosesser.

Multippel realisering åpner for at også vesener som har en helt annen fysiologisk hjernestruktur enn mennesker eller ingen hjerne i det hele tatt, også kan ha mentale tilstander. Ikke bare mennesker føler smerte, det gjør også dyr. De har imidlertid en annen type (nevro)anatomi enn vi mennesker og har derfor et annet fysiologisk grunnlag enn oss. I prinsippet kunne man tenke seg at selv marsboere føler smerte, så lenge deres anatomi kan produsere den funksjonelle profilen som er relevant for smerte (Putnam, 1967).

Helt i kontrast til Descartes visker den funksjonalistiske tilnærmingen altså ut den klare grensen mellom mennesker og dyr. En annen grense som dermed må problematiseres, er grensen mellom inne og ute, mellom individet og verden, mellom teknologi og biologi.

Funksjonalismens tanke om (muligheten for) utvidede sinn

Den feministiske filosofen Donna Haraway (1944–) gjør nettopp det. Hun påpeker at vi altfor ofte blir sittende fast i misforståtte motsetninger i våre forsøk på å forstå oss selv. To av motsetningene hun mener bør brytes ned, er den mellom dyr og mennesker og den mellom dyr og maskiner. Haraway lanserer et alternativt menneske hun kaller «kyborg». Kyborg er «en hybrid av maskin og organisme» (Haraway, 1985). Haraway motsetter seg dermed en rent biologisk oppfatning av kroppen og opphever grensen mellom natur og konstruksjon.